

2. การเรียนรู้แบบองค์รวม การบูรณาการสาระและกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อเนื่องกลมกลืนทั้งในเรื่องใกล้ตัวในท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ ทั้งเรื่องของท้องถิ่น เรื่องของสากล การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลก มีผลทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องมีเรียนรู้อย่างชัดเจน ลึกซึ่งครอบคลุมมีความหมายต่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและแก้ปัญหาสภาพสังคม

3. การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริงเรียนโดยใช้สมองและสองมือ การคิดเป็นความสามารถของสมองในการประมวลผลข้อมูลความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ให้เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกัน เมื่อได้คิดแล้วก็ต้องนำไปปฏิบัติจริง จึงจะเกิดการเรียนรู้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ การจัดการเรียนการสอนให้ฝึกคิดและปฏิบัติจริงต้องฝึกจากประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ คือ เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวต่างๆ ด้วยการฝึกสังเกต คิดอย่างรอบคอบ ปฏิบัติอย่างจริงจัง และสรุปผลเป็นองค์ความรู้แก่ตนเอง

4. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เรียนร่วมกัน รู้ร่วมกัน เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ โดยมีการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วัฒนธรรม อารมณ์และสังคมร่วมกันทำให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นการปลูกฝังคุณธรรมที่ดีงาม การทำงานร่วมกันทำให้พัฒนาทั้งทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานที่ดีด้วย

5. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เรียนอย่างไรใครควรวิทยุ ทบทวนตนเองรอบด้าน เป็นการรับรู้ลีลาการเรียนรู้และความถนัดของตนเอง เน้นการเรียนรู้กระบวนการว่าเรียนรู้แต่ละครั้งเกิดขึ้นได้อย่างไร เรียนด้วยวิธีการอะไร มีขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบอย่างไร โดยเปิดโอกาสและจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ ประเมินจุดเด่นจุดด้อยและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมพร้อมที่จะนำไปในการเรียนรู้ครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า ประเภทของการจัดการเรียนการสอน เป็นการกำหนดหลักสูตรซึ่งควรมีการปรับปรุงให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาสาระทางวิชาการกับเนื้อหาที่หลากหลายสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ประกอบกับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพและเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

4.3 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

การจัดกิจกรรมนักเรียนครูต้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ปฏิบัติถึงความละเอียด สุขุม รอบคอบและจริงจังเพื่อให้เกิดประโยชน์นักเรียนมากที่สุดและส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมที่สร้างสรรค์ของชั้นเรียน มอบหมายงานที่เหมาะสมกับ

ความสามารถของนักเรียน การยกย่องชมเชยนักเรียนเพื่อพัฒนาความรู้สึกภาคภูมิใจและทัศนคติให้แก่ตัวนักเรียนให้มากจะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองว่าดีทัดเทียมกับผู้อื่นจะส่งผลให้เกิดความมั่นใจในเกียรติและศักดิ์ศรีของตนเอง มุ่งมั่นและรักษาเกียรติประวัติตนเองให้ได้อยู่เสมอตลอดไปของชีวิตนักเรียนซึ่งถือว่าวินัยเกิดขึ้นในการสร้างให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบและเกียรติของตนเอง (กาญจนา ศรีภาพสินธุ์, 2533 : 236)

4.3.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน

มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2533 : 15) กล่าวว่า ความหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกันจัดขึ้นนอกเวลาเรียนและนอกเหนือจากหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดให้เรียนในเวลาปกติ ด้วยความสมัครใจของนักเรียนเองและด้วยความช่วยเหลือเอื้ออำนวยความสะดวกของสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมแต่ละอย่างบรรลุเป้าหมายตามความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ เช่น กิจกรรมนักเรียน การดำเนินงานของสภานักเรียน ชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ ที่นักเรียนจัดขึ้นในสถานศึกษา ชมรมดนตรี ชมรมกีฬาชมรมศิลปะวัฒนธรรม ชมรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

อำภา บุญช่วย (2533 : 157) กล่าวว่า ความหมายของการจัดกิจกรรม นักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกหลักสูตร ในห้องเรียนเรียนและนอกห้องเรียน ในเวลาและนอกเวลาที่โรงเรียน นักเรียนหรือครูเป็นผู้จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นได้มากที่สุดด้วยความสมัครใจ กิจกรรมเหล่านั้นไม่มีการวัดผลได้และผลเสียใด ๆ ทั้งสิ้น

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2534 : 38) กล่าวว่า ความหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง บรรดากิจกรรมทั้งหลายทั้งในและนอกหลักสูตรที่ให้การศึกษาแก่นักเรียนนอกห้องเรียนจัดขึ้น โดยนักเรียนสมัครใจที่จะเข้าเรียนและดำเนินการเองโดยความเห็นชอบและสนับสนุนจากครู อาจารย์และไม่มีการให้คะแนนใด ๆ อันจะส่งเสริมให้นักเรียนเลื่อนหรือสำเร็จการศึกษา

กรมวิชาการ (2545 : 37) กล่าวว่า ความหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยจัดขึ้นนอกเหนือหรือไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตามปกติในห้องเรียน โดยตรงเริ่มตั้งแต่นักเรียนจะเข้าเรียนระหว่างเรียนจนกระทั่งออกไปนอกสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนปฏิบัติตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล ปรับปรุงการทำงาน โดยมุ่งเน้นการทำงานในกลุ่มและเป็นทีม

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 72) กล่าวว่า ความหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การสอนกิจกรรมสอดแทรกขณะทำการสอนด้านวินัยในตนเองของนักเรียน ยึดหลักว่าปกติของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ครูผู้สอนสามารถที่จะสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนลงไปในพื้นที่ที่เหมาะสมกลมกลืนกับสาระหลักที่สอนพอดี

ทิตนา แชมมณี (2546 : 69-75) กล่าวว่า ความหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม โดยใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ในปัจจุบันการส่งเสริมให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น เป็นการที่ครูจะสามารถจัดได้ต้องอาศัยวิธีการสอนแบบต่างๆ เข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีการที่ใช้อยู่นี้สามารถนำมาใช้ในการสอนคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมได้ เช่น

1. การเล่านิทาน เป็นการสอนที่ใช้นิทานเป็นสื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาที่ต้องการซึ่งครูอาจใช้สื่ออื่นๆ มาประกอบก็ได้ เช่น หุ่น ภาพ แผ่นป้ายสาธิต การ์ตูน นิทานที่ใช้มีหลายประเภท ได้แก่ นิทานปรัมปรา นิทานท้องถิ่น นิทานเกี่ยวกับสัตว์ นิทานกิจกรรม นิทานไม่รู้จักจบและนิทานตลก นิทานใช้ได้ดีกับนักเรียนประถมศึกษา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เยาวชน นิทานยังใช้ได้แต่ต้องเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน

2. การเล่นเกม เกมเป็นการเล่นภายใต้กติกาที่กำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายของการเล่น โดยทั่วไปแล้วจะมีการแข่งขันเพื่อให้เกิดความสนุกสนานตื่นเต้น เกมการเล่นหลายเกมสามารถใช้ในการสอนและฝึกคุณธรรม จริยธรรม เช่น การตรงต่อเวลา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความอดทน การมีน้ำใจเป็นนักกีฬา เป็นต้น

3. การใช้กรณีตัวอย่าง เป็นการสอนโดยใช้เรื่องที่คัดสรรมาหรือเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนฝึกการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเรื่องที่คัดสรรขึ้นมาหรือเขียนขึ้นมาควรจะเป็นเรื่องที่คล้ายคลึงกับความเป็นจริง การที่ผู้เรียนได้อภิปรายประเด็นต่างๆ ร่วมกันจะช่วยให้ผู้ฟัง ได้ฟังความคิดที่หลากหลายในประเด็นและมีแง่มุมต่างๆ กัน มีโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด พิจารณาและวิเคราะห์หาคำตอบที่เหมาะสม การสอนแบบนี้นำมาใช้ได้ดีในการสอนคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมต่างๆ โดยครูนำข่าวจากหนังสือพิมพ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ เป็นประเด็นปัญหาทางสังคมในด้านคุณธรรม จริยธรรมหรือค่านิยมมาใช้เป็นกรณีตัวอย่าง

4. การใช้บทบาทสมมติ เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทเป็นตัวละครในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สวมอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความคิด ความรู้สึก เจตคติและอคติต่างๆ ของตนเพราะฉะนั้นการสอนแบบนี้สามารถใช้สอนคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมได้ดีเพราะทั้ง 3 เรื่องนี้มีความเกี่ยวข้องกับจิตใจและความรู้สึกโดยตรง

5. การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนเข้าไปปฏิสัมพันธ์กันในสถานการณ์ที่จำลองขึ้นจากสถานการณ์จริงเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเป็นจริงของสถานการณ์นั้น สถานการณ์จำลองสามารถใช้ในการสอนคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมต่าง ๆ ได้ดี เช่น การเห็นประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม มีเกมและสถานการณ์จำลองที่ผู้เรียนสามารถลงไปเล่น แล้วเห็นว่าหากทุกคนเห็นแก่ตัวประโยชน์ส่วนตนอะไรจะเกิดขึ้นอะไรเป็นเหตุให้คนต้องเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งได้เรียนรู้ถึงวิธีการประสานประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม การมองการณ์ไกล การคำนึงถึงประโยชน์ระยะยาวเป็นสิ่งที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกัน

6. การสอนโดยใช้กระบวนการและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง การสอนที่ใช้กลุ่มเป็นเครื่องมือช่วยในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จุดมุ่งหมายที่กำหนด รวมทั้งได้เรียนรู้ในการทำงานร่วมกันด้วยความสัมพันธ์ที่ดี และได้ผลงานที่ดีควบคู่ไปด้วย การสอนแบบนี้จึงมีการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสจัดกิจกรรมอย่างทั่วถึงและเรียนรู้จากกันและกัน การสอนแบบนี้มักใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยแบบต่าง ๆ หลังจากได้ทำกิจกรรมแล้ว

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544 : 26-27) กล่าวว่า ความหมายการจัดกิจกรรมเป็นสิ่งละเอียดอ่อนมากต้องดำเนินการให้รัดกุมอย่างมาก โดยยึดหลักการ ดังนี้

1. หลักการป้องกัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการประทุพผิตวินัยขึ้น มีแนวทางความเชื่อพื้นฐานว่าการป้องกันดีกว่าแก้ไขเสียเวลา โดยดำเนินการป้องกันด้วยวิธีการหลายอย่าง

2. หลักการควบคุม เพื่อควบคุมนักเรียนประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน โดยดำเนินการควบคุมดูแลหรือชักจูงใจให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้กำหนดไว้

3. หลักการแก้ไข เพื่อแก้ไขปรับปรุงการประทุพผิตวินัยนักเรียนดำเนินการโดยการลงโทษหรือแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมตามความเหมาะสม

4. หลักการพัฒนาและส่งเสริม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ขึ้นอีก ให้นักเรียนประทุพผิตดียิ่งขึ้นและมากขึ้น โดยโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาและการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ไชยา ศรีสร้อย (2555 : 37) กล่าวว่า ความหมายการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานด้วยความรอบคอบ เริ่มตั้งแต่การสอนให้เขารู้จักปฏิบัติกฎระเบียบ ทำเป็นตัวอย่างให้ดู รวมทั้งการควบคุมพฤติกรรมด้วย ถ้าเขาทำผิดหาวิธีปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม เช่น อาจจะว่ากล่าวตักเตือน ชี้แจงให้เขาเข้าใจว่าการกระทำเช่นนั้นไม่ถูกหรือลงโทษตามความเหมาะสม

พรทิพย์ ทองไพบูลย์ (2555 : 20) กล่าวว่า ความหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น นอกเหนือจากการจัดการจัดการเรียนการสอนปกติ ไม่มีการคิดเป็นผลการเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนปฏิบัติตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล ปรับปรุงการทำงาน

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การสอดแทรกกิจกรรมขณะทำการสอนตามหลักสูตรทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน จัดกิจกรรมด้านความมีวินัยในตนเองนักเรียน สอดคล้องกับสาระหลักที่สอนโดยความสมัครใจไม่มีการวัดผลได้และผลเสียใด ๆ สนับสนุนการสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนในการจัดกิจกรรมนักเรียน ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยให้นักเรียนรับผิดชอบ การทำงานเป็นกลุ่ม มีการวิเคราะห์วางแผนอย่างเป็นระบบและประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ พร้อมมอบรางวัลหรือเกียรติบัตรสำหรับนักเรียนที่มีวินัยในตนเองและจัดกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ กิจกรรมเหล่านั้นไม่มีการวัดผลได้และผลเสียใด ๆ เพียงมุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม โดยใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ

4.3.2 ความสำคัญการจัดกิจกรรมนักเรียน

การสร้างควมมีวินัยในตนเองต้องมีความประพฤติดี ปฏิบัติดี ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติร่วมกันเป็นสำคัญ เรียกว่า การจัดกิจกรรมมีหลายวิธีที่สามารถพิจารณาดำเนินการได้แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

การจัดกิจกรรมควรมีหลักที่ต้องคำนึงถึง ดังนี้ (ประมวล ดันยะ, 2538 : 195-200 : อ้างถึงใน พันธ์ หันนาคินทร์ และคณะ, 2524 : ม.ป.ป.)

1. กิจกรรมทุกอย่างที่จัดขึ้นต้องมีจุดประสงค์ที่จะส่งเสริมความเจริญในด้านต่าง ๆ แก่ นักเรียน เช่น การสร้างสังคม มารยาท จริยธรรม คุณธรรมไม่ก่อให้เกิดความแตกแยก

2. กิจกรรมทุกประเภทต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของสถานศึกษาเพื่อให้กิจกรรมเหล่านี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ได้ผลตามความมุ่งหมายของสถานศึกษาที่จะให้นักเรียนเกิดความเจริญงอกงามไปในทางที่ถูกที่ควร ไม่เกิดความเสียหาย การจัดกิจกรรมต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ควบคุมและได้รับอนุญาตจากผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายก่อนลงมือทำ

3. ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจสิทธิขาดในการที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตกิจกรรมใด ๆ ที่เห็นว่าไม่ก่อให้เกิดความเจริญแก่นักเรียนหรือได้ผลไม่คุ้มค่า

4. จำนวน ชนิด ประเภทของกิจกรรมนักเรียน จะต้องเป็นไปตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียน สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและความพร้อมของสถานศึกษาที่จะจัดให้ได้ผลตามความมุ่งหมาย

5. สถานศึกษาจะต้องมีวิธีการ จำกัดนักเรียนคนหนึ่ง ๆ ไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมมากเกินไป เพราะทำให้เกิดผลเสียของการเรียนหรือทำให้นักเรียนคนอื่นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนได้

6. สถานศึกษาควรจัดแนะแนวให้นักเรียนเกี่ยวกับการเลือกกิจกรรมที่จะเข้าร่วมเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ

7. สถานศึกษาควรหาทางส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการ วิธีการส่งเสริมอาจทำได้ทางตรง เช่น ชี้แจงให้เห็นคุณค่าของกิจกรรมหรือทำโดยทางอ้อม เช่น จัดกิจกรรมหลาย ๆ ประเภท เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเลือกตามความต้องการของตนเอง

8. นักเรียนและครูในสถานศึกษาเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น บุคคลภายนอกไม่มีสิทธิเข้าเป็นสมาชิกในกิจกรรมของนักเรียน นอกจากนี้ได้รับเชิญเป็นบางครั้งบางคราว

9. กิจกรรมต่าง ๆ จัดขึ้นภายในสถานศึกษา เว้นแต่ในกรณีสภาพของกิจกรรมไม่สามารถทำได้ เช่น เกี่ยวกับทัศนศึกษา เป็นต้น

10. การใช้สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องกำหนดวันเวลา ให้แน่นอน ไม่ให้เกิดความผิดพลาดซ้ำซ้อนกันได้

11. สถานศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องควบคุม ดูแล และแนะนำเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของกิจกรรมทุกอย่าง บัญชีรายจ่ายของกิจกรรมต่าง ๆ ต้องรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

12. การจัดกิจกรรมควรจัดในเวลาเรียน หากจัดนอกเวลาเรียนจะมีปัญหา เช่น ปัญหาการรับส่งนักเรียน ปัญหาความปลอดภัยของนักเรียน เป็นต้น

13. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งครูที่ปรึกษาทำหน้าที่ควบคุม แนะนำ การทำงานของแต่ละกิจกรรมให้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย ยึดหลักสำคัญ ดังนี้

13.1 การเลือกบุคคลต้องกระทำโดยรอบคอบเพื่อจะได้เป็นที่แน่ใจว่าทำหน้าที่ควบคุมกิจกรรมนั้นได้

13.2 การแต่งตั้งครูที่ปรึกษา เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะต้องทำโดยรอบคอบ

13.3 ควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์และความตั้งใจจริงไม่ควรแต่งตั้งจากผู้ที่มีความตั้งใจจริงเท่านั้นเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเพราะอาจทำงานผิดพลาดได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดกิจกรรม หมายถึง การดำเนินงานจัดกิจกรรมทุกอย่างที่จัดขึ้นต้องมีจุดประสงค์ที่จะส่งเสริมความเจริญในด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน

อยู่ภายใต้การควบคุมของสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ควบคุมและดูแลให้นักเรียนเกี่ยวกับการเลือกกิจกรรมที่จะเข้าร่วมเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ การจัดการกิจกรรมควรจัดในเวลาเรียน หากจัดนอกเวลาเรียนจะมีปัญหา เช่น ปัญหาการรับส่งนักเรียน ปัญหาความปลอดภัยของนักเรียน มีจัดกิจกรรมเสร็จรายงานให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ

4.3.3 ประเภทของการจัดกิจกรรมนักเรียน

มีนักวิชาการหลายท่านให้ประเภทของการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2541 : 18) แบ่งประเภทของการจัดกิจกรรมนักเรียนขึ้นอยู่กัปรัชญา แนวความคิด จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ฉะนั้นประเภทของการจัดกิจกรรมนักเรียนจึงมีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปตามองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนในช่วงเวลาหนึ่ง ในปัจจุบันประเภทของกิจกรรมนักเรียนที่จัดดำเนินการอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ แบ่งกิจกรรมนักเรียนออกเป็น 13 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
 2. กิจกรรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
 3. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตร
 4. กิจกรรมส่งเสริมสหกรณ์
 5. กิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุด
 6. กิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม
 7. กิจกรรมส่งเสริมกีฬา
 8. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
 9. กิจกรรมทัศนศึกษา
 10. กิจกรรมนันทนาการ
 11. กิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ
 12. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์
- พนัส หันนาคินทร์ (2526 : 83-86) แบ่งประเภทของการจัดกิจกรรม

ออกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

1. ด้านส่งเสริมสังคมและนันทนาการ
2. ด้านการส่งเสริมให้รู้จักการปกครองตนเอง
3. ด้านเกี่ยวกับกีฬาและกรีฑา
4. ด้านการจัดตั้งชุมชนวิชาการต่างๆ

เสริมวิทย์ สุขเมธี (2531 : 106-107) แบ่งประเภทการจัดกิจกรรมนักเรียนออกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนปกครองกันเอง เช่น สภานักเรียน

2. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์
3. กิจกรรมที่เกี่ยวกับกีฬาและกรีฑา
4. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูด การแสดง การโต้ว่าที่
5. กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี
6. กิจกรรมเกี่ยวกับวิชาการ ได้แก่ ชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ
7. กิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย
8. กิจกรรมเกี่ยวกับเอกสารการพิมพ์
9. กิจกรรมเสริมวิชาการ
10. กิจกรรมเฉพาะกลุ่มที่สนใจเฉพาะเรื่อง

นพพงษ์ บุญจิตรากุล (2534 : 38) แบ่งประเภทของการจัดกิจกรรมนักเรียนมีความแตกต่างกัน ด้านจุดมุ่งหมาย ขอบเขต โครงการ กระบวนการและผลที่เกิดขึ้นซึ่งอาจจำแนกประเภทอย่างกว้างเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมที่ช่วยเสริมโครงการสอนในชั้นเรียน ได้แก่ ชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ
 2. กิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาความสนใจเฉพาะและความสามารถพิเศษ ได้แก่ ชุมนุมต่าง ๆ
 3. กิจกรรมที่เป็นบริการภายในโรงเรียน ได้แก่ สภานักเรียน กลุ่มพัฒนาโรงเรียน
 4. กิจกรรมที่พัฒนาทางด้านจิตใจและศีลธรรม ได้แก่ ลูกเสือ เนตรนารี
 5. กิจกรรมทางสังคมและสันตนาการ ได้แก่ รำวง สีลาค
 6. กิจกรรมทางด้านกีฬา เป็นกิจกรรมนับว่ามีความสำคัญในการสร้าง
- ความสามัคคีและมีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้จักเสียสละ

พรทิพย์ ทองไพบูลย์ (2555 : 22-23) แบ่งประเภทของการจัดกิจกรรมนักเรียนมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีความแตกต่างกันในด้านเป้าหมาย แต่ทุกกิจกรรมล้วนสนองความต้องการของนักเรียนซึ่งแล้วแต่นักเรียนว่ามีความถนัดอย่างไร กิจกรรมที่จัดขึ้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสนใจ ความสามารถและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ประเภทของการจัดกิจกรรมนักเรียน มีหลากหลายขึ้นอยู่กับแนวความคิด จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ระดับสถานศึกษา และความสนใจของผู้บริหารสถานศึกษาและนักเรียนว่ามีความสนใจจะจัดกิจกรรมด้านใด เหมาะสมกับนักเรียนเพียงใด

กิจกรรมที่ช่วยเสริมโครงการสอนในชั้นเรียน กิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาความสนใจเฉพาะและความสามารถพิเศษ กิจกรรมที่พัฒนาทางด้านจิตใจและศีลธรรม กิจกรรมทางสังคมและสันตนาการ กิจกรรมทางด้านกีฬา แต่ละประเภทมีความแตกต่างกันในด้านเป้าหมาย แต่ทุกกิจกรรมล้วน

สนองความต้องการของนักเรียน ซึ่งแล้วแต่นักเรียนว่ามีความถนัดอย่างไร กิจกรรมที่จัดขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสนใจ ความสามารถและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมด้านต่าง ๆ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนทร พานนท์ (2551 : 107-112) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมวินัย ในตนเองด้านความตรงต่อเวลาของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีเมืองพลประชานุเคราะห์ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมสอดแทรกด้านวินัยนักเรียนด้านความตรงต่อเวลาทั้ง 3 ด้าน โดยใช้ใบงาน ชุดฝึกต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีวินัยด้านตรงเวลาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการทำงานให้เสร็จตามเวลา ด้านการตรงต่อเวลาในการนัดหมาย ด้านเข้าเรียนตรงเวลา เป็นที่ยอมรับจากครูผู้สอน ส่วนการนิเทศการสอน เป้าหมายเพื่อให้ผู้ศึกษาค้นคว้าจัดกิจกรรม สอดแทรกความมีวินัยในตนเองของด้านตรงต่อเวลา 3 ด้านของนักเรียนได้ทันตามเวลาที่กำหนดไว้

วรรณทิพย์ ลือเปี่ยม (2551 : 85-87) ได้ศึกษาการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียน อำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายพบว่า ด้านกำหนด นโยบายแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษากำหนดให้ครูเวรประจำวันอบรมความประพฤติ นักเรียนก่อนเข้าเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น เห็นขยะทิ้งไม่ตรงถึงขยะเก็บมาใส่ให้ตรงถึงขยะ มอบรางวัลหรือแจกกเกียรติบัตรหน้าเสาธงสำหรับผู้ที่ทำความดีมีความมีวินัยในตนเอง และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ฝึกให้นักเรียนมีวินัยในการเข้าแถวตามลำดับก่อน หลัง ในการเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ

กิตพงษ์ ฤกษ์ขำ (2552 : 59-73) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวินัย นักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพภาคดำเนินงานวินัยนักเรียนด้านการกำหนดกฎระเบียบวินัยนักเรียน ได้แก่ การกำหนดกฎระเบียบคำนึงถึงธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กในวัยนั้น ๆ ปรับกฎระเบียบสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนานักเรียนด้านความมีวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอ และการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโดยการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

อัญชิสา สุรีย์แสง (2553 : 88) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ผ่านร่วมกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง มีความมีวินัย ในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุม แม้เวลาผ่านไปแล้ว 1 เดือน สามารถ อภิปรายผลได้ว่า ผลการใช้กิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองจากการศึกษาครั้งนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในลักษณะพึงประสงค์ได้ดีกว่าผลที่เกิดจากโรงเรียน ขอความร่วมมือจากจังหวัดทหารบกมาฝึกระเบียบแถวให้กับนักเรียนเป็นการฝึกให้นักเรียน

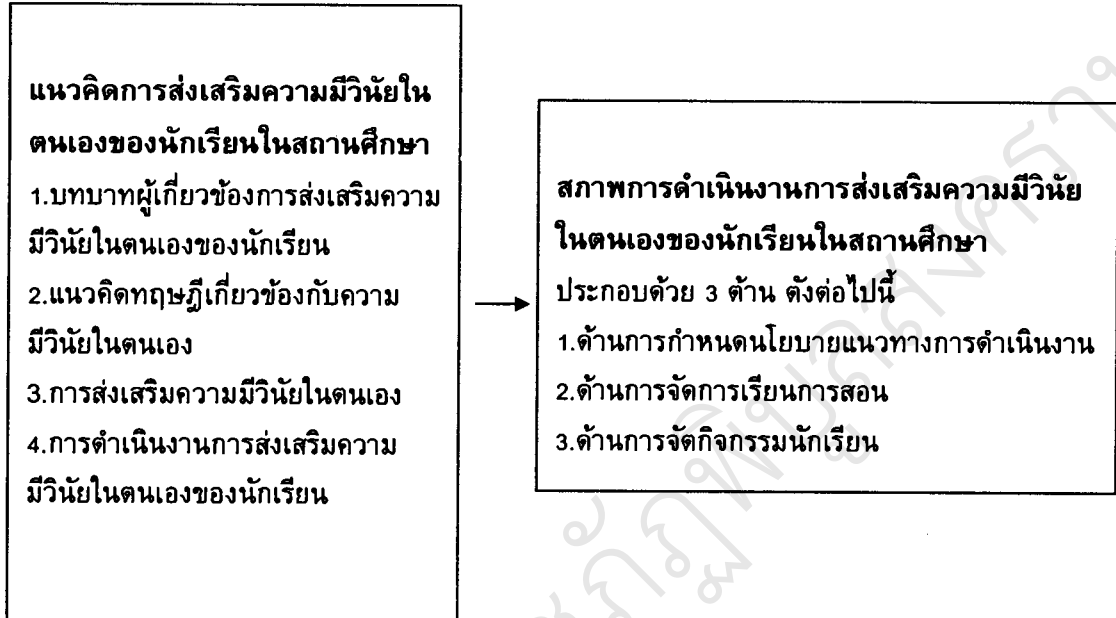
ปฏิบัติตามคำสั่งเท่านั้น และนักเรียนจะปฏิบัติเพราะกลัวการถูกลงโทษมากกว่าจะปฏิบัติด้วยความสมัครใจ แต่โปรแกรมการพัฒนาความมีวินัยในตนเองนี้ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ผลดีผลเสียของพฤติกรรมที่ตนกระทำออกมา ทั้งจากประสบการณ์ตรงและจากการสังเกตจากแม่แบบที่ชื่นชอบ โดยหลังจากได้เรียนรู้ด้วยตนเองแล้วนักเรียนจะสังเกตการกระทำแม่แบบรวบรวมรูปแบบเป็นสัญลักษณ์ จากนั้นนำมาสร้างเป็นหลักเกณฑ์หรือพฤติกรรมใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองและจึงเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ยังคงอยู่ต่อไปทุกรายการ ด้านวินัยการแต่งกาย อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน ทุกด้าน ทุกรายการ ด้านวินัย

ไชยา ศรีสร้อย (2555 : 139-141) ได้ศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านคำแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การแต่งกาย การนำเสื้อออกนอกกางเกง การไม่สวมรองเท้านักเรียนมาโรงเรียน การใส่เครื่องประดับมาโรงเรียนต่างหู สร้อยคอ ด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนมาไม่ทันเข้าแถวหน้าเสาธง การไม่เข้าเรียนตรงเวลา มาโรงเรียนสาย ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ นักเรียนไม่รับผิดชอบในการทำงาน ไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาดประจำวัน การไม่รับผิดชอบในการส่งงาน การแต่งกายไม่มีบทลงโทษไม่ชัดเจน การเรียกร้องความสนใจ การเลียนแบบเพื่อน ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ ไม่เห็นความสำคัญของระเบียบวินัย แนวทางการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนใช้กิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียนจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมทุกวันศุกร์

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การใช้กิจกรรมสอดแทรกด้านวินัยนักเรียนด้านความตรงต่อเวลา การทำงานให้เสร็จตามเวลา การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย การจัดกิจกรรมสอดแทรกความมีวินัยในตนเอง ด้านกำหนดนโยบายแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษากำหนดให้ครูเวรประจำวันอบรมความประพฤตินักเรียนก่อนเข้าเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น เห็นขยะทิ้งไม่ตรงถึงขยะเก็บมาใส่ให้ตรงถึงขยะ มอบรางวัลหรือแจกเกียรติบัตรหน้าเสาธงสำหรับผู้ทำความดีมีความมีวินัยในตนเอง และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ฝึกให้นักเรียนมีวินัยในการเข้าแถวตามลำดับก่อน หลัง ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การกำหนดกฎระเบียบค่านึงถึงธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กในวัยนั้น ๆ ปรับกฎระเบียบสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาเด็กด้านความมีวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอ และการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโดยการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน สถานศึกษาไม่ได้มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแต่จะเรียกนักเรียนมาว่ากล่าวตักเตือนเป็นการส่วนตัวและไม่มีการจัดทำรายงานประจำปีเป็นรูปเล่มหรือสรุปรายงานด้านการสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ทำให้ผู้วิจัยสนใจการศึกษาสภาพการดำเนินงานการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร และเป็นแนวทางการพัฒนานักเรียนด้านความมีวินัยในตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย